

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านแม่กึ่งหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 13 คน เครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน ใช้เวลาในการสอน 12 ชั่วโมง โดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติดนตรีพื้นเมืองล้านนาเรื่อง สะล้อ ในการบรรเลงเพลงล่องแม่ปิง คะแนน 35 คะแนน และการบรรเลงเพลงป๋มเป้ง คะแนน 35 คะแนน รวมทั้งสิ้น 70 คะแนน และทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจและแบบประเมินทักษะดนตรีพื้นเมืองล้านนา วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการศึกษา

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนในเรื่องดนตรีพื้นเมืองล้านนา จำนวน 6 แผน ใช้เวลาในการสอน 12 ชั่วโมง
2. ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติดนตรีพื้นเมืองล้านนา สะล้อ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จากผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 ชั่วโมง ได้ดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์หลักสูตรคำอธิบายรายวิชาสาระการเรียนรู้ดนตรี จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และได้ศึกษาข้อมูลแนวคิดจากเอกสารตำรา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับเครื่องดนตรีพื้นเมืองล้านนา การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล โดยให้สอดคล้องในเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกัน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การเลือกเอาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเนื้อหาสาระที่ใช้ความรู้และทักษะจากง่ายไปหายาก ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ได้เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การอภิปราย การสาธิต การปฏิบัติ และการสรุป โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์และมีความหมาย

สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีการใช้สื่อการสอนที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจากของจริง

การวัดผลประเมินผล มีการวัดผลและประเมินผลโดยครอบคลุมทั้งด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ และพฤติกรรมที่แสดงออก

2. ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง สะล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีคะแนนภาคความรู้และทักษะปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.08 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 13 คน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวน่าจะเกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้ การเตรียมการสอน การวิจัยครั้งนี้ครูผู้สอนมีการเตรียมการก่อนทำการสอน โดยศึกษาทำความเข้าใจแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการใช้สื่อและ

อุปกรณ์การสอนทำให้การดำเนินการสอนเป็นไปอย่างเป็นขั้นตอนและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ดาร์ตัน พุสดี (2541, บทคัดย่อ) ที่ว่าการเตรียมตัวก่อนการสอนจริงโดยการศึกษาทำความเข้าใจแผนการจัดการเรียนรู้รวมทั้งวิธีสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการจัดการเรียนการสอนได้ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ มีการจัดเรียงลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ซึ่งสอดคล้องในการสอนดนตรี ดังที่ ณรุทธิ์ สุทธจิตต์ (2534, หน้า 82) ที่ได้กล่าวว่าการจัดลำดับเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่ยากก่อน จะเป็นการช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี และจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า การที่ให้ผู้เรียนได้เรียนเพลงปี่มเป็งก่อนซึ่งเป็นเพลงง่าย ๆ มีตัวโน้ตน้อย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาได้ง่ายและเกิดเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความต้องการอยากจะทำเพลงอื่นมากขึ้น เกิดความภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเอง แล้วครูผู้สอนจึงสอนเพลงล่องแม่ปิง ซึ่งเป็นเพลงที่ยากขึ้น มีตัวโน้ตมากขึ้น ซึ่งในการเรียนการสอนจากง่ายไปหายากนี้เป็นวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ในการเล่นดนตรีพื้นเมืองล้านนา สะล้อ ได้ดียิ่งขึ้น การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนและให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงเป็นส่วนสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่มีส่วนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การจัดบรรยากาศห้องเรียนที่เป็นระเบียบ สะอาด การจัดการเรียนการสอนที่เป็นกันเองและให้ผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ความตั้งใจเรียนและมีความสนุกสนานในการเรียนการสอน มีการใช้สื่อการสอนและกิจกรรมที่หลากหลาย จะทำให้การจัดการเรียนการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูพิน มูลสืบ (2536) ที่พบว่า การใช้สื่ออย่างหลากหลายทำให้น่าสนใจ การมีกิจกรรมที่หลากหลายสามารถเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเป็นอย่างดี ซึ่งในงานวิจัยในครั้งนี้ครูผู้สอนได้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น ใบความรู้ ของจริง ซีดีรอม เพลงและแผ่นภูมิโน้ตเพลง การวัดและประเมินผลได้มีการวัดและประเมินผลทั้งทางด้านความรู้ ด้านทักษะปฏิบัติ และมีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนทันทีที่พบเห็นนักเรียนทำผิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ เหล็กผืน (2535) ที่ว่าการเรียนเป็นเรื่องของความเคยชิน หากผู้เรียนเล่นอย่างไม่ถูกต้องแล้วก็จะแก้ไขยากกว่าการหาจุดบกพร่องแล้วชี้แนะให้ผู้เรียนแก้ไขในทันที จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าครูผู้สอนได้แก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนทันทีที่พบเห็น ด้วยการแนะนำและสาธิตให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม หรือผู้สอนใช้วิธีจับมือนักเรียนแก้ไขท่าทางหรือตำแหน่งการจับที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้เรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรเล่นสไลด์ในเพลงที่จะสอนและจำตัวโน้ต ทำนองเพลงได้อย่างแม่นยำ ทั้งนี้เพราะในการจัดการเรียนการสอนครูจะเป็นผู้ปฏิบัติโดยการสาธิตให้นักเรียนดูและในการวัดและประเมินผลครูจะสามารถวัดได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

1.2 ควรเพิ่มเวลาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญเพิ่มมากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพียง 8 ชั่วโมง หากเพิ่มเวลาให้นักเรียนฝึกปฏิบัติมากขึ้น ผู้เรียนจะสามารถบรรเลงเพลงได้ดีขึ้นจนเกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยในเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีพื้นเมืองในเครื่องดนตรีอื่นๆ